

แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาเรียนร่วมของหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) วิทยาลัยเทคนิคน่าน ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0

The Administration and Management Guidelines for Dual Curriculum of Vocational Education and High School Education (Dual Education) of Nan Technical College for Thailand Education 4.0

นายณัฐพล ไชยวงศ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ ดร. สมเกียรติ ตุ่นแก้ว

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเวศ เวชชะ

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาเรียนร่วมของหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) วิทยาลัยเทคนิคน่าน ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 มีวัตถุประสงค์ เพื่อเสนอแนวทางการบริหารและการจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) วิทยาลัยเทคนิคน่าน มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร 3 คน หัวหน้างานบริหารหลักสูตร 1 คน ครูผู้สอน 9 คน ผู้เรียน 4 คน ผู้ปกครอง 4 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 9 คน ทั้งหมด 30 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า แนวทางในการบริหารและการจัดการหลักสูตร การศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) วิทยาลัยเทคนิคน่าน มีดังนี้ 1. ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร วางแผนการวิเคราะห์หลักสูตรให้สอดคล้องกับการเรียน ทวิศึกษา กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยวางแผนวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น ให้ทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป วางแผนการจัดโครงสร้างหลักสูตร วางแผนจัดทำข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ และวางแผนการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ 2. ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ จัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร นำหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับทักษะวิชาชีพ มาจัดการเรียนการสอน ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และตัวชี้วัด

โดยเน้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติให้ผู้เรียนได้ใช้สื่อเทคโนโลยี และผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด 3. ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้กับกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้น สนับสนุนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความรู้ความชำนาญด้าน ICT และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานของนักเรียน/นักศึกษา เพื่อถ่ายทอดผลการใช้หลักสูตรให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ 4. ด้านการตรวจสอบนิเทศ กำกับติดตามการใช้หลักสูตร กำหนดนโยบาย กรอบแนวคิด ทิศทาง เกณฑ์การติดตามและ ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ กำกับติดตาม นิเทศ ตามสภาพความเป็นจริง โดยร่วมกันทั้งด้านฝ่ายบริหารวิชาการทั้ง มัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา กำกับติดตามผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เทียบกับมาตรฐานของสำนักพัฒนาฝีมือแรงงาน แห่งชาติ และกำกับติดตามนักเรียนที่จบแล้วและเข้าทำงานตามสถานประกอบการได้ 5. ด้านการประเมินผลและปรับปรุงการใช้หลักสูตร เครื่องมือที่ใช้ต้องมีเหมาะสมและหลากหลาย ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของ ผู้เรียน ว่าเกิดทักษะทางวิชาชีพตรงกับการเรียน สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้หรือไม่ พัฒนานวัตกรรม มีความคิดสิ่งใหม่ ๆ ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ ประเมินโดยการสอบมาตรฐานวิชาชีพผ่านกรมพัฒนาฝีมือ แรงงาน ประเมินอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

Abstract

The objective of this study was to propose the administration and management guidelines for effective dual curriculum of vocational education and high school education (dual education) of Nan Technical College for Thailand Education 4.0. There were 30 samples including 3 administrators, 1 chief of curriculum administration, 9 teachers, 4 students, 4 parents, and 9 college committee members. The research instruments were questionnaire and interview. The data was calculated for mean and standard deviation. The results showed that:

1. Curriculum implementation planning: Design curriculum based on dual education, determine curriculum goals, study context and needs of students, local community and advent of technology, systematically design curriculum structure and information, setup clear and consistent curriculum supervision and monitoring plan.

2. Curriculum implementation: Organize meeting orienting curriculum implementation, implement vocational education curriculum according to competence and interests of students, deploy instructional activities according to learning objectives and indicators by focusing on hands-on experience with technology, and develop and evaluate the students according to the indicators.

3. Curriculum implementation support: Support the use of technology in classroom instruction, encourage teachers and educational personnel in upgrading their knowledge on basic education, ICT skills, and publish the students' works for advertising the curriculum implementation outcome to stakeholders.

4. Curriculum supervision, controlling and monitoring: Determine policy, conceptual framework, direction, systematic criteria for evaluating and assessing learning, implement systematic instruction and supervise, control and monitor according to real situation collaboratively by academic affairs of high school and vocational education and benchmark with the standards of Department of Skill Development, and track employability of the graduated students.

5. Curriculum evaluation and improvement: Use various types of appropriate tools, evaluate learning outcome of students reflecting their professional skills enabling them to develop their quality of life, generate income, develop innovation, evolve new ideas and use technology for beneficial purposes, evaluate by testing with Department of Skill Development consistently.

บทนำ

ความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายในศตวรรษที่ 21 ทำให้การจัดการศึกษาในยุคนี้จำเป็นต้องมีความแตกต่างจากในยุคที่ผ่านมา เพื่อการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จ องค์กรประกอบหนึ่งที่จะเป็นเครื่องมือเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 คือ การทำงานอย่างเป็นเครือข่าย องค์กรที่ทำงานอย่างโดดเดี่ยวจะเป็นองค์กร ที่ขาดประสิทธิภาพในไปโดยอัตโนมัติ สำหรับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างเครือข่ายความร่วมมือกัน เพื่อการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และร่วมกันทำงาน เพื่อผลักดันการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จากความต้องการการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนไป เป็นโจทย์ให้สถานศึกษาจำเป็นต้องเพิ่มการทำงานร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมากขึ้น ทั้งจากส่วนของผู้ประกอบการของผู้เรียนที่สถานศึกษาจะต้องสนองตอบ ขณะเดียวกันจะต้องเรียนรู้ถึงความต้องการของสถานประกอบการที่สถานศึกษาจะต้องเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการเข้าสู่การทำงาน ตลอดจนสภาพปัญหาจากการจัดและพัฒนาศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระยะเวลาที่ผ่านมา (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2555 : ม.ป.ป.) ซึ่งพบว่า ยังมีปัญหาที่จำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน ด้านคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่อยู่ในระดับต่ำ ตลอดจนสภาพการบริหารและการจัดการศึกษาที่ต้องเพิ่มเติมในด้านประสิทธิภาพ จึงทำให้การพัฒนาการศึกษาเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับเปลี่ยนประเทศให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง จึงเกิดโครงสร้างหลักสูตรระบบการเรียนใหม่ ๆ ขึ้น รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอน

ปลาย (ทวิศึกษา) ควบคู่กันไปเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความรู้พื้นฐานด้านอาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนในระดับฝีมือของสถานประกอบการ และเป็นการสร้างเครือข่ายให้สถานศึกษาและผลักดันการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

รัฐบาลจึงจัดให้มีการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา ตามหนังสือ สำนักงาน ก.พ. เรื่อง การรับรองคุณวุฒิ และสรุปสาขาวิชาและสาขางานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 และ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ตามการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ.293/2551 เรื่องให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยจัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กับสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพให้แก่ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายตามความถนัดความสนใจ โดยการขยายวิชาชีพและกลุ่มเป้าหมายเข้าสู่ระบบการจัดการอาชีวศึกษาให้ชัดเจนทั่วถึงและรวดเร็วขึ้น สำหรับเป็นทางเลือกของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่กันไปทั้งประเภทสามัญศึกษาและประเภทอาชีวศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาผู้เรียนจะได้รับวุฒิการศึกษาทั้งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เทียบโอน

เพื่อให้การจัดการศึกษาในระบบทวิศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานการอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา ตอนปลาย (ทวิศึกษา) ตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ คุณภาพของผู้ที่ศึกษา ซึ่งจะสอดคล้องกับนโยบายของนโยบายที่ต้องการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ยกระดับมาตรฐานการศึกษา รวมถึงการผลิตและการพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ ตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานหลักที่จัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพที่สอดคล้องและสัมพันธ์กับความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อผลิตกำลังคนในระดับฝีมือที่ได้มาตรฐานการศึกษา วิชาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 2) หัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาในทุกระดับการศึกษา ก็คือ “หลักสูตร” หลักสูตรเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศชาติ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรเป็นอันดับแรก (สมเกียรติ อินทะสิงห์, 2562 : 36) การใช้หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรจะประสบผลสำเร็จได้ ต้องอาศัยกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตรที่ดีและมีประสิทธิภาพ การศึกษาในยุค Thailand 4.0 ตามความเห็นของนายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคนปัจจุบัน ได้แสดงทัศนะไว้ว่า การศึกษาในยุค Thailand 4.0 ว่าต้องมีการปรับหลักสูตรการเรียนการสอนให้ทันสมัย สอดคล้องกับโลกยุคใหม่ (นรินทร์ ผินเชียร, <https://www.truelookpanya.com/blog/content/71421>, 2563) โดยดำเนินการภายใต้ระบบการพัฒนางจรรยาคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย การวางแผน ปฏิบัติงาน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) และการปรับปรุงและพัฒนา (Act) ซึ่งเป็นระบบที่สามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กรให้มีคุณภาพ

วิทยาลัยเทคนิคน่าน ซึ่งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้จัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2551 ทั้งในเรื่องของการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดเวลาเรียน

การฝึกประสบการณ์ทักษะวิชาชีพหรือฝึกงานในสถานประกอบการ การวัดและประเมินผลการเรียน การโอนผล การเรียนของผู้เรียน ตลอดทั้งการใช้ทรัพยากรร่วมกัน โดยใช้เวลาเรียนควบคู่กัน ไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษา ซึ่ง สามารถจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการตามโครงสร้างหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560 : 8) ซึ่งวิทยาลัยเทคนิคน่าน ได้ดำเนินการเริ่มใช้หลักสูตรดังกล่าว ในปีการศึกษา 2559 และในปีการศึกษา 2564 ทางวิทยาลัยเทคนิคน่าน จะทำการเปิดสาขาเพิ่มเติมในหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) แต่จากผลการดำเนินการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษาเรียน ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยเทคนิคน่าน พบว่ายังไม่สามารถ ดำเนินการจัดการศึกษาตามหลักสูตรให้มีความต่อเนื่องและสอดคล้องกับนโยบายการศึกษา 4.0 ได้ เนื่องจาก หลักสูตรทวิศึกษาเป็นหลักสูตรที่เปิดใหม่ ครู ผู้บริหาร ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ยังขาดความเข้าใจ ในหลักสูตรดังกล่าว

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเพื่อหาแนวทางการ บริหารและการจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) วิทยาลัยเทคนิคน่าน ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและ วางแผนการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคน่าน ให้เกิดสัมฤทธิ์ผลกับนักเรียนและบรรลุเป้าหมายของการจัด การศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อเสนอแนวทางการบริหารและการจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) วิทยาลัยเทคนิคน่าน ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0

ประโยชน์ของการการศึกษา

1. ด้านความรู้

1.1 ได้รับทราบเกี่ยวกับสภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยเทคนิคน่าน

1.2 ได้ทราบเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยเทคนิคน่าน

1.3 ได้ทราบสภาพอนาคตที่พึงประสงค์ในการบริหารและการจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยเทคนิคน่าน

ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0

1.4 ได้แนวทางการบริหารและการจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยเทคนิคน่าน ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ที่มีประสิทธิภาพ

2. ด้านการนำไปใช้

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารของวิทยาลัยเทคนิค น่าน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนงานขององค์กร วางโครงสร้างการบริหารและการจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ให้มีความเหมาะสม เกิดประโยชน์ต่อองค์กร ตลอดจนสามารถควบคุมการบริหารและการจัดการ ครูผู้สอนสามารถพัฒนาศักยภาพผู้เรียน นักศึกษา ให้มีอาชีพ มีรายได้ มุ่งสู่สถานประกอบการให้เป็นไปตามนโยบายของการศึกษา 4.0 ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการศึกษา

1. สภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยเทคนิคน่าน ปีการศึกษา 2562 มีดังนี้

1.1 ด้านเนื้อหา

การบริหารและการจัดการหลักสูตร โดยใช้แนวคิดการบริหารจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษา ของประเวศ เวชชะ (2561 : 107-116.) ดังนี้ การวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ การสนับสนุนการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา การนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษา การประเมินการใช้หลักสูตร

1.2 ด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Resource) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคน่าน

1.3 ด้านเวลา

สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในปีการศึกษา 2562

2. เหตุปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยเทคนิคน่าน มีดังนี้

2.1 ด้านเนื้อหา

2.1.1 เหตุปัจจัยภายใน

2.1.1.1 เหตุปัจจัยสนับสนุนการบริหารและการจัดการหลักสูตร

2.1.1.2 เหตุปัจจัยที่ฉุดรั้งการบริหารและการจัดการหลักสูตร

2.1.2 เหตุปัจจัยภายนอก

2.1.2.1 เหตุปัจจัยสนับสนุนการบริหารและการจัดการหลักสูตร

2.1.2.2 เหตุปัจจัยที่ฉุดรั้งการบริหารและการจัดการหลักสูตร

2.2 ด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล (Primary Resource) กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้างานบริหารหลักสูตร และครูผู้สอน วิทยาลัยเทคนิคน่าน

2.3 ด้านเวลา การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในปีการศึกษา 2562

3. สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยเทคนิคน่าน ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2564 – 2566 มีดังนี้

3.1 ด้านเนื้อหา

3.1.1 การวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

3.1.2 การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้

3.1.3 การสนับสนุนการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา

3.1.4 การนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษา

3.1.5 การประเมินการใช้หลักสูตร

3.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

3.2.1 แหล่งข้อมูล (Primary Resource) กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้างานบริหารหลักสูตร และครูผู้สอน วิทยาลัยเทคนิคน่าน

4. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยเทคนิคน่าน ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2564 – 2566 มีดังนี้

4.1 ด้านเนื้อหา

4.1.1 การวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

4.1.2 การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้

4.1.3 การสนับสนุนการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา

4.1.4 การนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษา

4.1.5 การประเมินการใช้หลักสูตร

4.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

4.2.1 แหล่งข้อมูล (Primary Resource) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้างานบริหารหลักสูตร และครูผู้สอน วิทยาลัยเทคนิคน่าน

วิธีดำเนินการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพของการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) วิทยาลัยเทคนิคน่าน

ตารางที่ 1 แสดงการออกแบบการวิจัย (Research Design) การศึกษาสภาพของการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) วิทยาลัยเทคนิคน่าน

คำถามของการวิจัย	วิธีการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการเก็บข้อมูล/ แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
1. สภาพการบริหารและการจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยเทคนิคน่าน มีสภาพเป็นอย่างไร	- เชิงปริมาณ	- แบบสอบถาม	กลุ่มตัวอย่าง - ผู้บริหาร - ครู - ผู้เรียน - ผู้ปกครอง - คณะกรรมการสถานศึกษา	- ค่าเฉลี่ย (ค่าความถี่, ร้อยละ)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาเหตุปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยเทคนิคน่าน

ตารางที่ 2 แสดงการออกแบบการวิจัย เหตุปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยเทคนิคน่าน

คำถามของการวิจัย	วิธีการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการเก็บข้อมูล/ แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เหตุปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย	- การวิจัยเชิงคุณภาพ	- การสัมภาษณ์	ผู้ให้ข้อมูล - ผู้บริหาร - หัวหน้างาน พัฒนาหลักสูตร - อาจารย์ผู้สอน	- วิเคราะห์พร้อมทั้งแยกแยะจับประเด็น เพื่อให้ข้อมูลเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัย

(ทวิศึกษา)ของ วิทยาลัยเทคนิคน่าน	เชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
-------------------------------------	---

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยเทคนิคน่าน ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0

ตารางที่ 3 แสดงวิธีการออกแบบการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัย เทคนิคน่าน ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0

คำถามของการวิจัย	วิธีการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ ในการศึกษา	วิธีการเก็บข้อมูล/ แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
3. สภาพที่พึงประสงค์ ในการบริหารจัดการ หลักสูตรการศึกษา เรียนร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอน ปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยเทคนิค น่าน ที่สอดคล้องกับ การศึกษา 4.0 ควรเป็นอย่างไร	- การวิจัย เชิง คุณภาพ	- การ สัมภาษณ์	ผู้ให้ข้อมูล - ผู้บริหาร - หัวหน้างานพัฒนา หลักสูตร - อาจารย์ผู้สอน	- วิเคราะห์ พร้อมทั้ง แยกแยะประเด็น เพื่อให้ข้อมูลเป็นไป ตามระเบียบวิธีวิจัย เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แล้ว สังเคราะห์เพื่อ นำเสนอเป็นแนว ทางการบริหาร จัดการหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการศึกษาเรียนรู้ของหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยเทคนิคน่าน ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0

ตารางที่ 4 แสดงวิธีการออกแบบการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนรู้หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยเทคนิคน่าน ที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0

คำถามของการวิจัย	วิธีการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	วิธีการเก็บข้อมูล/ แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล
4. แนวทางการบริหาร การจัดการหลักสูตร การศึกษาเรียนรู้ หลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอน ปลาย (ทวิศึกษา) ของวิทยาลัยเทคนิค น่าน ที่สอดคล้องกับ การศึกษา 4.0 ควร เป็นอย่างไร จึงจะทำ ให้มีประสิทธิภาพ	- การวิจัย เชิง คุณภาพ	- การ สัมภาษณ์	ผู้ให้ข้อมูล - ผู้บริหาร - หัวหน้างานพัฒนา หลักสูตร - อาจารย์ผู้สอน	- วิเคราะห์ พร้อมทั้ง แยกแยะประเด็น เพื่อให้ข้อมูลเป็นไป ตามระเบียบวิธีวิจัย เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แล้ว สังเคราะห์เพื่อ นำเสนอเป็นแนว ทางการบริหาร จัดการหลักสูตร

สรุปผลการศึกษา

ตอนที่ 1 สภาพของการบริหารและการจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนรู้หลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) วิทยาลัยเทคนิคน่าน

พบว่า สภาพของหลักการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาเรียนรู้หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) : สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 วิทยาลัยเทคนิคน่าน ภาพรวม มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก รองลงมาคือ การวางแผนการใช้หลักสูตร มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก การสนับสนุนการใช้หลักสูตร มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก และ การประเมินการใช้หลักสูตร มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตร มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ตอนที่ 2 เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารและการจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนรู้หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) วิทยาลัยเทคนิคน่าน

1. ปัจจัยภายใน (Internal Factor)

เหตุปัจจัยภายในสำคัญที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร เกิดจากด้านนโยบาย ด้านการให้บริการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ ทำให้มีปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการบริหารและการจัดการหลักสูตร ได้แก่ มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและกลยุทธ์หลักสูตรที่ชัดเจน มีโครงสร้างการบริหารหลักสูตรที่ชัดเจน มีการบริการมีการออกให้บริการศูนย์ซ่อมสร้างให้กับประชาชน และชุมชน จัดกิจกรรมที่หลากหลายเป็นที่ยอมรับ และได้รับการสนับสนุนจากชุมชน บุคลากรเพียงพอในการสอน ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานบุคลากรมีทักษะ เทคนิค ในการจัดการเรียนการสอนเฉพาะทาง ได้รับจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาและบริหารจัดการหลักสูตร มีอาคารเรียน อาคารประกอบที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา มีวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดการ มีการบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเป็นระบบ และมีการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอกในการพัฒนาหลักสูตร เหตุปัจจัยที่ฉุดรั้งการบริหารและการจัดการหลักสูตร ได้แก่ ขาดการวิเคราะห์สภาพและความต้องการต่างๆ ในการจัดทำหลักสูตรการกำหนดกลยุทธ์ไม่มีการทบทวนกลยุทธ์เดิมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ขาดการประสานงานกับชุมชน ผู้บริหารไม่สามารถติดตามงานได้อย่างต่อเนื่อง บุคลากรบางส่วนขาดความรู้ความชำนาญด้าน ICT งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ ขาดการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และการบริหารจัดการยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

2. ปัจจัยภายนอก (External factors)

เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร เกิดจากด้านนโยบาย ด้านการให้บริการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ ทำให้มีปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการบริหารและการจัดการหลักสูตร ได้แก่ สภาพสังคมในชุมชนมีความพร้อม อยู่ในชุมชนที่ได้รับการพัฒนา มีความพร้อมในด้านสื่อและเทคโนโลยีต่างๆ ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนในเขตบริหาร และนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กฎหมาย มีความชัดเจน เหตุปัจจัยที่ฉุดรั้งการบริหารและการจัดการหลักสูตร ได้แก่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลบุตรหลานเท่าที่ควรเนื่องจากต้องทำงาน สื่อเทคโนโลยีที่ได้รับไม่เพียงพอ เทคโนโลยีสารสนเทศเปลี่ยนแปลงพัฒนาอย่างรวดเร็ว รายได้ของชุมชน มีความเหลื่อมล้ำค่อนข้างสูง และนโยบายรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายอยู่บ่อยๆ

ตอนที่ 3 สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารและการจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนรู้หลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) วิทยาลัยเทคนิคคาน ที่สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาไทย 4.0

1. ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร สำหรับหลักสูตรการศึกษาเรียนรู้ หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 1) ควรร่วมกันวางแผนการนำหลักสูตรของสถานศึกษา ทั้งมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา มารวมเข้าด้วยกัน เป็นการเรียนร่วมในรายวิชานั้น ๆ และจัดทำแผนการเรียนร่วมระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาและวิทยาลัย 2) ควรวางแผนการวิเคราะห์หลักสูตร และการทำแผนร่วมกันระหว่างวิทยาลัย กับ โรงเรียนมัธยม ร่วมจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเรียน ทวิศึกษา นักเรียนที่เรียนร่วมต้องเรียน 2 วัน / 1 สัปดาห์ 3) จะต้องมีการวางแผนการจัดหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของชุมชน

ท้องถิ่น และให้ทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป 4) ควรมีการวางแผนปรับปรุงแผนให้วิชาสามัญของทั้ง 2 สถานศึกษาใช้ร่วมกัน เนื้อหาสอดคล้องกันเพื่อลดเวลาการเรียน เพื่อให้เวลาเรียนวิชาปฏิบัติเพิ่มขึ้น นักเรียนจะได้มีทักษะความรู้ได้เต็มที่ 5) ควรมีวางแผนการบริหารจัดการหลักสูตรให้ครอบคลุมหลายด้าน ศึกษารายละเอียดวิชาสามัญ มีโครงสร้างเป็นอย่างไรและจัดให้ครบหลักสูตร และ 6) ควรมีการวางแผนจัดทำข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ

2. ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ สำหรับหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 1) ควรมีการจัดการเรียนการสอน ต้องเรียนร่วมอย่างน้อย 3 วัน/สัปดาห์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนเกี่ยวกับ การฝึกปฏิบัติของช่างอุตสาหกรรม เพื่อให้มีคุณภาพมีทักษะฝีมือเพื่่อมุ่งสู่สถานประกอบการ 2) ควรมีการนำหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับ ทักษะวิชาชีพเพื่อที่จะนำมาจัดการเรียนการสอน ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปพัฒนาสร้างนวัตกรรมเป็นของตนเองได้ 3) หลักสูตรควรเน้นการลงทักษะด้านการปฏิบัติจริงโดยให้ผู้เรียนได้ใช้สื่อเทคโนโลยี 4) การนำหลักสูตรไปใช้ ควรเกิดประโยชน์และเหมาะสมกับโรงเรียนทางไกล อย่างเช่น โรงเรียนตามชายแดนเพื่อให้ผู้เรียนที่ด้อยโอกาสทางไกลสามารถปฏิบัติงานได้จริง 5) ควรประเมินผลการเรียนรู้ ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้

3. ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร สำหรับหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 1) สนับสนุนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย คู่กับการสำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพ สายอาชีพ 2) ควรใช้สื่ออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยีต่าง ๆ ใช้กับกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้น เพื่อช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุค 4.0 3) ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และ ICT

4. ด้านการตรวจสอบนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สำหรับหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 1) ฝ่ายบริหารวิชาการทั้งมัธยมและ อาชีวศึกษา ควรมีการกำกับติดตาม นิเทศ ตามสภาพความเป็นจริง 2) มีการจัดแข่งขันทักษะฝีมือวิชาชีพของนักเรียนร่วม และมีการวัดผลสัมฤทธิ์ ด้านทักษะเชิงประจักษ์ 3) ควรมีการร่วมมือระหว่างวิทยาลัย และโรงเรียนมัธยมศึกษาในการนิเทศติดตาม เพื่อดำเนินการพัฒนาแนวทางดำเนินงานทุกปี 4) ควรมีการติดตามผลการเรียน การใช้หลักสูตร เพื่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน 5) ควรมีใช้การประกันคุณภาพภายในและการประเมินภายนอกสถานศึกษาเป็นกลไกในการกำหนดติดตามการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 6) ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งผู้ให้การนิเทศ ผู้รับการนิเทศ ผู้บริหารในการร่วมนิเทศกำกับติดตามหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง 7) มีการติดตาม ประเมินผลการนิเทศหลักสูตรสถานศึกษาอย่างหลากหลาย 8) ควรมีการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผล และมีการนำผลการนิเทศ กำกับ ติดตามไปพัฒนาหลักสูตร

5. ด้านการประเมินผลและปรับปรุงการใช้หลักสูตร สำหรับหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 1) ควรมีการประเมินผลการ

จัดทำหลักสูตรตลอดจนการนำหลักสูตรไปใช้ โดยนำผลการประเมินมาทำการแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ 2) การประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน ให้มีการพัฒนานวัตกรรม มีความคิดสิ่งใหม่ ๆ ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ 3) จัดทำระบบการประเมินโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินต้องมีเหมาะสมและหลากหลาย สามารถนำไปวัดผลสัมฤทธิ์นักเรียนได้อย่างแท้จริง 5) ควรมีการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร โดยประเมินอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ตอนที่ 4 แนวทางการบริหารและการจัดการหลักสูตรการศึกษาเรียนรู้หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) วิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาไทย 4.0

1. ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร 1) วางแผนการวิเคราะห์หลักสูตร และการทำแผนร่วมกันระหว่างวิทยาลัยกับโรงเรียน ร่วมจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเรียนทวิศึกษา 2) กำหนดจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร โดยวางแผนวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานของการศึกษา และให้ทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป 3) การวางแผน การจัดโครงสร้างหลักสูตร เช่น โครงสร้างเวลาเรียน การจัดการเรียนการสอน ระเบียบการวัดและประเมินผลอย่างถูกต้องและชัดเจน สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้อง กับเป้าหมายของหลักสูตร 4) วางแผนจัดทำ ข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ 5) มีการวางแผนการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2. ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ 1) จัดประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาเช่น โครงสร้างหลักสูตร เอกสารหลักสูตร การใช้คู่มือครู และระเบียบการวัดและประเมินผล ให้กับครูผู้สอนและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้รับทราบ 2) นำหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง กับทักษะวิชาชีพ มาจัดการเรียนการสอน ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปพัฒนาสร้างนวัตกรรมเป็นของตนเองได้ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครู-อาจารย์ ผู้สอน ต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้และตัวชี้วัด โดยเน้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ เน้นการลงทักษะด้านการปฏิบัติงานจริงโดยให้ผู้เรียนได้ใช้สื่อเทคโนโลยี 4) การประเมินผลการเรียนรู้ ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้

3. ด้านการสนับสนุนการใช้หลักสูตร 1) ส่งเสริมให้โรงเรียนมัธยมศึกษาได้เข้าร่วมพัฒนาทักษะด้านอาชีพ โดยการเพิ่มโอกาสการศึกษา ด้านอาชีวศึกษาตามความถนัดและความสนใจ โดยการสนับสนุนในด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ให้การจัดการศึกษาตลอดจนประชาสัมพันธ์ ถึงโอกาสในการเข้ารับการศึกษาในหลักสูตรทวิศึกษาให้มากขึ้น 2) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปใช้กับ กิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้น ทั้งเครื่องมือสื่ออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ 3) ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความรู้ความชำนาญด้าน ICT เพื่อให้สามารถใช้หลักสูตรได้อย่างมีคุณภาพ 4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานของนักเรียน/นักศึกษา ที่จัดทำกระบวนการของหลักสูตรทวิศึกษา เพื่อถ่ายทอดผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ให้กับครูบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ที่มีความสนใจให้ได้รับทราบ

4. ด้านการตรวจสอบนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา 1) กำหนดนโยบาย กรอบแนวคิด ทิศทาง เกณฑ์การติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ 2) กำกับติดตาม นิเทศ ตามสภาพความเป็นจริง โดยร่วมกันทั้งด้านฝ่ายบริหารวิชาการทั้งมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา 3) ใช้การประกันคุณภาพภายในและการประเมินภายนอกสถานศึกษาเป็นกลไกในการกำหนดติดตามการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคล 4) กำกับติดตาม ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เทียบกับมาตรฐานของสำนักพัฒนาฝีมือแรงงานแห่งชาติ และกำกับติดตามผลนักเรียนที่จบแล้วและเข้าทำงานตามสถานประกอบการได้

5. ด้านการประเมินผลและปรับปรุงการใช้หลักสูตร 1) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินต้องมีเหมาะสม และหลากหลาย สามารถนำไปวัดผลสัมฤทธิ์นักเรียนที่เรียนหลักสูตรทวิศึกษาได้อย่างแท้จริง 2) ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน ว่าเกิดทักษะทางวิชาชีพ ด้านที่ตรงกับการเรียนที่ผู้เรียนสนใจ สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้หรือไม่ ตลอดจนพัฒนานวัตกรรม มีความคิดสิ่งใหม่ ๆ ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ 3) การประเมินโดยการสอบมาตรฐานวิชาชีพ ต้องผ่านกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ดูผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และการติดตามผู้สำเร็จการศึกษา หลังจากจบไปแล้ว 4) การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตร โดยประเมินอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ผู้บริหารควรนำองค์ความรู้และแนวทางที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนงานขององค์กร วางโครงสร้างการบริหารและการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมของหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ให้มีความเหมาะสม เกิดประโยชน์ต่อองค์กร ตลอดจนสามารถควบคุมการบริหารและการจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

2. ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามหลักสูตร เพื่อให้สามารถพัฒนาศักยภาพผู้เรียน นักศึกษา ให้มีอาชีพ มีรายได้ มุ่งสู่สถานประกอบการให้เป็นไปตามนโยบายของการศึกษาไทย 4.0

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

ศึกษาการบริหารและการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือมาเป็นแนวทางในการบริหารหลักสูตรให้มีคุณภาพมากขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงฯ.

- นรรค์ ฝันเขียว. (2562). *การเรียนรู้การสอนในยุค 4.0 ต้องเป็นอย่างไร*. สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2563, จาก <https://www.truelookpanya.com/blog/content/71421>
- ประเวศ เวชชะ. (2561). รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 สู่วิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. *วารสารการวิจัยการศึกษาคำมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 12(2), 107-116.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2560). *วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนอาชีวศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *รายงานผลการดำเนินงาน โครงการกำหนดแผนพัฒนารายบุคคลสำหรับผู้สืบทอดตำแหน่งของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ.